

JANUAR 1924

1. V današnji noči poteka 40. leto, odkar je mestna občina ljubljanska vzela v zakup od tedanjega finančnega erarja pobiranje državne užitnine. Dotlej sta bila zakupnika žida Schwarz in Bärenfeld. — Dopoldne je povabil ravnatelj pošte in telegrafa dr. Debeljak zastopnike tiska, da poslušajo prvi radio koncert s sprejemnim aparatom, ki ga je montiral v ravnateljevi pisarni vodja tehničnega oddelka ing. Osana. Po njegovih informacijah ni daleč čas, ko bomo Slovenci dobili svojo oddajno postajo v Domžalah.

5. Pokrajinska uprava v Ljubljani je s svojim aktom št. 34.826 z dne 31. decembra 1923 ugodila svoječasi pritožbi občinskega odbornika Josipa Turka proti ustanovitvi mestnega poklicnega gasilstva, ker za to še ni nikake nujne potrebe.

7. V prisotnosti zastopnikov oblasti je bila v restavraciji »Zvezda« otvorena strokovna nadaljevalna šola gostilniške in kavarniške obrti. Začetni tečaj bo obiskovalo okoli 30 vajencev. — V Gradcu je umrl upokojeni univ. prof. Johannes Frischauf, po rodu Nemeč, a vnet prijatelj Slovencev in idejni oče »Slovenskega planinskega društva«.

9. Trboveljska občina — prva izmed slovenskih občin — je poklonila 25.000 Din umetnostno-zgodovinskemu seminarju ljubljanske univerze, s katerimi si je ta omislil dve temeljni deli iz svojega področja. — Umrl je dvorni svetnik dr. Bogomil Senekovič, eden naših najboljših upravnih uradnikov, ki je po prevratu vodil posle poverjeništa za prehrano do likvidacije. Po razpustu prvega občinskega sveta je bil imenovan za vladnega komisarja. Našemu najvišjemu znanstvenemu zavodu je bil vnet sodelavec od vseh začetkov borbe za slovensko univerzo, na kateri je bil po vojni docent upravnega prava. Pravkar je imel postati redni profesor, pa je posegla smrt vmes. (Slika v Kroniki 1935, str. 175.)

13. Hišni posestniki so priredili v »Unionu« veliko protestno zborovanje proti odmeri previsokih davkov in so sestavili resolucijo, ki jo bodo predložili velikemu županu in finančnemu delegatu. — Ministrski svet je odredil likvidacijo kmetijskega oddelka pri pokrajinski upravi za Slovenijo.

18. Semkaj sta prispela delegata notranjega ministrstva dr. Svetek in dr. Katič v zadevi ureditve likvidacije pokrajinske uprave za Slovenijo.

20. Društvo zdravnikov za Slovenijo je imelo svoje zborovanje in je sklenilo, da bo pričelo izdajati strokovno glasilo.

24. Pred prehodom na dnevni red občinske seje prečita dr. Rožič v imenu vseh članov obč. sveta protestno izjavo proti sklenitvi pogodbe med našo državo in Italijo glede

reškega vprašanja. V seji je bilo sklenjeno: da se sprejme Sirknikova ustanova v občinsko upravo; sprejeto je bilo poročilo kontrolne komisije glede razmer pri cestni električni železnici in je bilo v zvezi s tem sklenjeno: da mora družba takoj spraviti v red bilance za leta 1921/22/23; da prevzame občina v slučaju prevzeta železnice avtomatično vse osebje; da se določajo službeni prejemki sporazumno z mestno občino in da morajo vsaj dosežati višino prejemkov mestnih uslužbencev in da se vse osebje po dveh letih zadovoljivega službovanja stalno namesti in starostno zavaruje. V zadevi razveljavljanja sklepov obč. sveta o sistemiziranju 10 službenih mest v magistratnih uradih, o ustanovitvi mestnega poklicnega gasilstva ter o porazdelitvi službenih prejemkov mestnih uslužbencev oziroma delavcev, izrečen od pokrajinske uprave, je bilo sklenjeno, da se napravi priziv na ministrstvo notranjih zadev in na upravno sodišče za Slovenijo in Prekmurje; sklenilo se je, da se zvišajo nekatere tržne pristojbine; vdovi po pesniku Josipu Stritarju se podeli dosmrtna preskrbnina Din 500 — mesečno; da se odproda parcela na vogalu Aleksandrove ceste in Tomanove ulice direkciji poštnega čekovnega urada v Ljubljani in da se ukineta 6. in 7. razred mestne ženske realne gimnazije.

26. V unionski dvorani je bilo protestno zborovanje proti sporazumu med našo in italijansko vlado in je bila sprejeta tale resolucija: »Zborovalci, zbrani iz vseh krajev in strank na protestnem shodu v Ljubljani dne 26. januarja 1924, ogorčeno obsojamo sporazum, ki ga je sklenila naša vlada z Italijo na lastno pest brez sodelovanja narodne skupščine, ker ta sporazum ne predstavlja sporazuma med prizadetima narodoma. Zborovalci slovesno izjavljamo, da omenjenega sporazuma ne moremo priznati, ako ne garantira nacionalne, kulturne in gospodarske svobode slovenskemu življu, nahajajočemu se proti svoji volji v mejah italijanskega kraljestva.«

31. Na seji občinskega sveta je bila sprejeta resolucija proti vladi, ki je kupila na Rimski cesti 2 zasebni hiši za orožništvo. Spričo velike stanovanjske stiske v Ljubljani naj bi država ne kupovala zasebnih hiš v svoje uradne namene, ampak naj bi za to gradila nove stavbe.

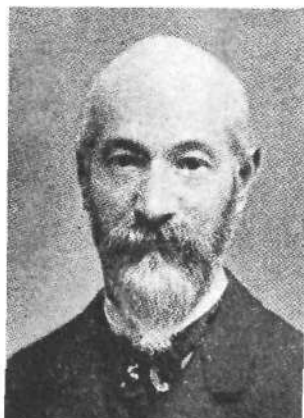
FEBRUAR 1924

3. V opernem gledališču so petindvajsetič uprizorili Foersterjevega »Gorenjskega slavčka«. — Umrl je Woodrow Wilson, predsednik Združenih držav Severne Amerike, ki se mu imamo Jugoslovani mnogo zahvaliti za samostojno in svobodno državo.

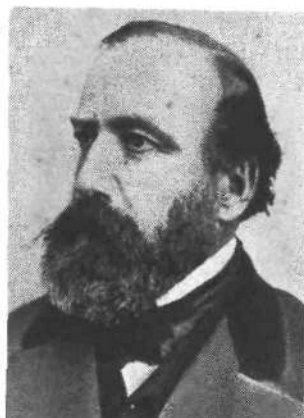
16. Danes je 100 letnica rojstva Petra Koslerja, avtorja prvega slovenskega zemljevida naših krajev.

25. V unionski dvorani se je vršila umetniška prireditev v prid splitskim pogorelcem, katere so se udeležili predstavniki oblasti in na kateri so sodelovali naši umetniki, konservator dr. Stelè pa je v svojem govoru podal sliko starega Splita z ozirom na vprašanje Stare biskupije. Dvorano sta okrasila slikarja brata Kralja.

26. Na seji občinskega sveta je bilo sklenjeno, da se v zadevi spora med tramvajsko družbo in mestno občino imenuje za rabsodnika univ. prof. dr. J. Polc, ker se družba brani izročiti mestni občini nabrani stanovanjski fond, je bil razveljavljen sklep obč. sveta, ki je dovoljeval družbi pobirati poleg voznine 20 para za stanovanjski fond in je sklenjeno za ta znesek zvišati davek na listke cestne električne železnice, ki naj se steka v ta namen; sprejeta je bila nova službena pragmatika, ki določa v glavnem za uradništvo 6 ur, za delavstvo 8 ur dnevnega dela, je v principu proti naduram in pozna lastno bolniško zavarovanje; sprejet je bil proračun za leto 1924.; sklenjeno je bilo, da se poviša davščina na alkohol; v kritje stroškov za prestavitev smodnišnic se zviša davek na parcele

Johannes Frischauf

Peter Kosler

v bližini smodnišnice; borza dela naj popiše vse brezposelne v Ljubljani in v okoliških občinah, predvsem v Mostah in na Viču, ter takoj razpiše anketo zastran brezposelnih.

MAREC 1924

1. Opera je uprizorila v proslavo 100-letnice rojstva skladatelja Bedriha Smetane njegovo opero »Poljub«.

5. Pravosodno ministrstvo je odredilo likvidacijo oddelka za pravosodje pri pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani. Za likvidatorja je imenovan univ. prof. dvorni svetnik dr. Milan Škerlj.

11. Umril je vladni svetnik Ivan Šubic, ravnatelj srednje tehnične šole in višji nadzornik trgovskih in obrtnih šol. Rodil se je 12. oktobra 1856 v Poljanah nad Škofjo Loko. Njegov oče Janez Šubic je bil slikar in cerkveni podobar, znamenita slikarja Jurij in Janez Šubic pa sta bila pokojnikova bratranca. Pokojnik se je po končani gimnaziji v Ljubljani posvetil na dunajski univerzi naravoslovnim, matematičnim in fizikalnim vedam. 1888 je postal ravnatelj državne strokovne šole za obdelavo lesa. Velika pokojnikova zasluga je, da je bilo 1911 sezidano poslopje državne obrtne šole. 16 let je bil občinski svetnik, nekaj časa pa tudi deželni poslanec. Zaradi svojega umetniškega okusa je bil imenovan za konservatorja centralne komisije za umetniške in zgodovinske spomenike, in v tem svojstvu ima za Slovenijo mnogo zaslug. Pokojnik je deloval tudi v strokovni literaturi, v kateri so važna tale njegova dela: Ljubljansko barje, Voda, s posebnim ozirom na ljubljanske razmere, Barve in njih uporaba v ornamentiki, Gorenjska kotlina in ljubljanski vodovod, Električna.

14. Umril je profesor dr. France Kos, nestor slovenskih zgodovinarjev. Rodil se je 24. decembra 1853 v Selcih nad Škofjo Loko. Gimnazijske študije je začel v Kranju in končal v Ljubljani, po maturi pa se je posvetil na Dunaju študiju zgodovine. Svojo prvo službo je nastopil na goriškem ženskem učiteljišču, potem je šel na učiteljišče v Koper in je bil tam tudi šolski nadzornik, odtod pa se je vrnil v Gorico. Med vojno je bil na Dunaju, po prevratu pa je živel v Ljubljani. Pokojnikovo bogato znanstveno delo je vse posvečeno domači zgodovini. 1885 je objavila Slov. Matica njegovo »Spomenico tisočletnice Metodove smrti«, devet let pozneje pa njegove »Doneske k zgodovini Škofje Loke in njenega okraja«. Največje in najvažnejše pokojnikovo delo pa je na široko zasnovana in vzorno urejena zbirka zgodovinskih virov »Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku«, ki jo je 1903 začela izdajati Leonova družba.

18. Društvo slušateljev visoke šole za arhitekturo v Pragi je imenovalo na prvem mestu profesorja Josipa Plečnika soglasno za častnega člana. — Pri stolnem kapitlju v Ljubljani je imenovan za kanonika Alojzij Merhar (Silvin Sardenko).

20. Veliki župan ljubljanske oblasti je dovolil ljubljanski mestni občini, da sme najeti za obratno glavnico za mestno aprovizacijo posojilo Din 2.000.000— proti obrestovanju in odplačilu v dveh enakih obrokih v letih 1925. in 1926., in sicer izključno iz dohodkov mestne aprovizacije.

22. V dvorani Mestnega doma se je vršilo protestno zborovanje proti znižanju proračuna za »Zaščito dece« od 38 na 10 milijonov Din. Sestavljena je bila tudi resolucija, ki bo odposlana na pristojna mesta.

24. Glasbena Matica iz Maribora je priredila v unionski dvorani koncert pesmi Adamiča, Lajovica, Pavčiča, Premrla in Mokranjca. Koncert je lepo uspel in je publika Mariborčane burno aklamirala. — Rockefellerjeva fundacija, ki ima namen podpirati visoko šolstvo, je naklonila medicinski fakulteti v Ljubljani trajno štipendijo, s katero bo omogočeno vsako leto dvema absolviranim medicincema izpopolniti svoje študije v inozemstvu. Poleg tega je določena znatna letna vsota za medicinsko fakulteto za naročitev znanstvenih publikacij.

APRIL 1924

4. Veliki župan ljubljanske oblasti je dovolil mestni občini najetje posojila za tlakovanje cest in ulic v znesku 10 milijonov Din. Vrniti se mora najpozneje v 50 letih in je v vsakoletni proračun postaviti Din 820.000— za obrestovanje in amortizacijo dolga. Posojilo se sme realizirati postopoma v teku let in ne vse hkrati.

5. V Ljubljani so se zbrali zastopniki vseh v »Zvezi slovenskih pevskih zborov« včlanjenih pevskih društev ter zastopniki hrvatskih in srbskih pevskih zborov, da si določijo smernice za naše bodoče koncertno življenje.

8. Stanovanjsko oblastvo I. stopnje je objavilo podrobne statistične podatke o stanovanjskih razmerah v Ljubljani. Te še vedno niso dobre, kajti dognano je, da je po njih prizadetih okroglo 3000 oseb in bi bilo treba 700 do 800 stanovanj z 1, 2 in 3 sobami ter pritliklinami. — Naše mesto je obiskal direktor centralnega biroja mednarodne protialkoholne lige dr. Hercod iz Lausanne.

10. Na seji obč. sveta je bilo zastran razširitve električnega omrežja sklenjeno, naj se k oceni projektov ne pritegnejo izvedenci, ki zastopajo inozemske elektrotehnične tvrdke, pozove naj se »Elektra«, pod katerimi pogoji bi bila pripravljena odstopiti občini svoj tok, upravni odbor mestne elektrarne pa naj do prihodnje seje prouči vprašanje razširitve kalorične centrale.

14. Na seji obč. sveta je bilo sklenjeno: najetje posojila Din 1.800.000— za zgradbo kanalov in regulacijo ceste na pokopališče; pobiranje uvoznine in tržnine za nadaljnjih 5 let; ukiniti davek na nezazidane parcele; ustanoviti poseben zaklad za podpore najpotrebnejših in delavoljnih brezposelnikov, v katerega prispevajo delodajalci in delojemalci, občina in država.

15. Umril je dvorni svetnik in podpredsednik deželnega sodišča v p. Fran Regally, odličen jurist, ki je dolga leta pripravljaval slovensko izdajo občega državljankega zakonika in je veljal za kapaciteto za materialno pravo.

19. Danes poteka 60. leto, odkar je Ljubljana dobila prve postreške. Takoj spočetka jih je bilo 19.

21. Umril je Pavel Skale, ravnatelj mestne klavnice in mestni veterinar v pokoju.

26. Danes se spominjamo 25-letnice smrti pesnika Dragotina Ketteja.

MAJ 1924

3. Pevsko društvo »Slavec« je priredilo koncert v »Unionu«, posvečen proslavi 40-letnice obstoja društva.

17. Semkaj je prispela skupina članov Hudožestvenega teatra, ki je gostovala v »Selu Stepančikovem«, »Življenjskem boju«, »Jekaterini Ivanovni« in »Gospe z morja«.

20. Državna bolnica in porodišnica sta omejili sprejem pacientov in pacientk, ker jima primanjkuje prostora.

Ivan Šubic

Franc Kos

Fran Regally

Dr. Klement Jug

21. Francoska vlada je odlikovala predsednika »Francoskega instituta«, pesnika Otona Župančiča z redom Vi-teza častne legije.

22. Na seji občinskega sveta je bilo sklenjeno: unifi-cirati vsa mestna posojila, najeta do 30. aprila 1924, iz-vzemši aprovizacijsko posojilo najeti posojilo 2 milijona dinarjev za zasilne stanovanjske zgradbe.

27. Pri nadaljevanju seje obč. sveta je bilo sklenjeno: asfaltirati Aleksandrovo cesto; zvišati šolnino na mestni ženski realni gimnaziji, in sicer za domače dijakinje od 100— Din na 200—, za tuje pa na 400— Din za polletje; razširiti mestno kalorično električno centralo in v ta namen najeti 35 do 40 milijonov dinarjev posojila.

JUNIJ 1924

3. Danes so bili pokopani Žarko Boltavzar, France Šlajpah in Stanko Žnidaršič, ki so bili ubiti v spopadu z delavci ob razvitju prapora Orjune v Trbovljah.

5. S kraljevim ukazom je imenovan za velikega župana ljubljanske oblasti dr. Vilko Baltič. Zaradi preiskave o trboveljskih dogodkih je prispel semkaj minister notra-njih zadev dr. Srškić v spremstvu državnega podtajnika Venčeslava Vilderja.

10. Veliko županstvo je razpustilo občinski svet ljubljanski z utemeljitvijo: 1. Mestna občina, odnosno mestni magistrat se je geriral kot korporacija, za katero ni no-bene nadrejene oblasti. 2. V mestnih podjetjih je nastala taka nedisciplina, da je ogražala ljubljansko mesto, njega javni mir in red. 3. V večini ljubljanskega sveta so se pojavila stremeljenja, ki so v nasprotstvu z zakonom o za-ščiti države. — Za gerenta občine je imenovan dr. Vi-ljem Krejči, odvetnik in predsednik »Rdečega križa« v Ljubljani. (Slika v »Kroniki« 1935, str. 181.)

11. Razpuščen je tudi upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske. Za vladnega komisarja je imenovan veletrgo-vec Robert Kollman. (Slika v »Kroniki« 1934, str. 60.)

14. Na izredni seji občinskega sveta, katere se člani klubov Jugoslovanske demokratske stranke in Narodne zajednice niso udeležili, je bilo soglasno sklenjeno, da se ne bo vložil priziv proti razpustitvenemu odloku, s ka-terim se razpušča občinski svet ljubljanski.

17. Včeraj in danes se je vršil tukaj kongres invalidov za vso državo.

25. Pesnik Oton Župančič je dokončal in izdal »Vero-niko Deseniško«, tragedijo v 5 dejanjih.

JULIJ 1924

13. Pred Magdičevo trgovino na vogalu Aleksandrove ceste so komunisti opolnoči streljali na 4 Orjunce. Pri tem je bil 1 komunist ubit. — Notranji minister dr. Srškić je odredil razpust Neodvisne delavske stranke, za katero

se krijejo komunisti. Od razpusta so izvzete samo one strankine organizacije, pri katerih pokaže hišna pre-iskava, da je bilo njihovo delovanje povsem legalno.

15. Novi direktor drž. železnic dr. Borko je nastopil svoje mesto.

20. Vršil se je občni zbor Jugoslovanske gasilske zveze, v kateri so zdaj združena samo gasilna društva iz Slo-venije. — Na Olimpijadi v Parizu je postal Sokol Leon Štukelj svetovni prvak v telovadbi.

22. Veliki župan ljubljanske oblasti je odredil, da se mora izvršiti volitev občinskega odbora mestne občine ljubljanske, in sicer 49 občinskih odbornikov in 49 na-mestnikov. Dan volitev bo določen kasneje po pravomoč-nosti volilnega imenika.

27. Ljuba Davidović je sestavil novo vlado, v kateri so 4 Slovenci, in sicer: dr. Anton Korošec, podpredsednik in minister prosvete in vere, prof. Anton Sušnik, pro-metni minister, prof. Ivan Vesenjak, poljedelski minister in dr. Franc Kulovec, minister za agrarno reformo.

29. Dr. Viljem Krejči je razrešen mesta gerenta mestne občine ljubljanske; na njegovo mesto je imenovan dr. Lju-devit Perič, bivši župan ljubljanski. Svoje posle je pre-vzel dne 1. avgusta. (Slika v »Kroniki« 1935, str. 82.)

AVGUST 1924

11. Umril je Miha Moškerc, dolgoletni urednik »Sloven-ca« in bivši občinski svetnik. Pokojnik je bil po rodu Ljubljančan in je spadal v starejšo generacijo poklicnih slovenskih novinarjev. Deloval je mnogo v kršč. soc. de-lavskih organizacijah in v Kršč. soc. zvezi. (Slika v »Kro-niki« 1935, str. 179.)

11. Na zapadni steni Triglava se je smrtno ponesrečil mladi dr. phil. Klement Jug, znani turist in turistični pi-satelj.

12. Pred dnevi je prispela semkaj skupina poljskih aka-demikov pod vodstvom svojih profesorjev, danes pa je dopotovalo 60 poljskih častnikov, ki so na potovanju po Jugoslaviji.

16. Slovesno je bila otvorjena Ljubljanska borza za blago in vrednote.

20. Za velikega župana ljubljanske oblasti je imenovan Teodor Šporn. Dr. Baltič je stavljen na razpoloženje.

27. V palači velikega županstva se je vršila konferenca zunanjih ministrov držav-članic Male antante: dr. Be-neša, Duce in Marinkovića.

SEPTEMBER 1924

1. Umril je Jakob Dimnik, šolski ravnatelj v pokoju. Rajni se je rodil 1856 v Jaršah pri Ljubljani. Deloval je polnih 45 let po raznih šolah v Sloveniji, na prvi mestni osnovni šoli na Ledini je bil 22 let šolski voditelj, poleg te šole pa je vodil še obrtno nadaljevalno šolo za meha-nično tehnično obrt in trgovsko nadaljevalno šolo. Veliko se je bavil s strokovno literaturo, napisal več strokovnih knjig, posebno pa je sodeloval pri mladinskem listu »Zvončku«. (Slika v »Kroniki« 1934, str. 146.)

5. Danes se je pričel v dvorani Narodnega doma kongres slovenske agrarne omladine, na katerega je prihitelo lepo število odličnih slovanskih gostov. — Dosedanji rav-natelj Narodnega muzeja dr. Mantuani je upokojen; na njegovo mesto je imenovan dr. Josip Mal, doslej kustos.

13. Ljubljano je obiskalo 40 čeških zdravnikov, ki so na potovanju po Jugoslaviji.

17. Veliki župan ljubljanske oblasti je podpisal odlok, s katerim so imenovani v sosvet mestne občine ljubljans-ke: dr. Ivan Stanovnik, prof. dr. Valentin Rožič, Janko Jeglič, Josip Pirc, Albin Zajec, Franc Orehek, Ivan To-kan, Ivan Kralj, Fran Čepeljnik, Anton Krhne, Josip Turk, dr. Vladimir Ravnihar in Ivan Tavčar. Istočasno je dovolil veliki župan mestni občini, da sme prodati

poštni hranilnici v Beogradu parcelo na vogalu Aleksandrove ceste in Tomanove ulice v izmeri 743 m² za kupnino 335—Din za kvadratni meter, skupaj za 248 tisoč 905 dinarjev.

21. Engelbert Gangl je odstavljen kot višji šolski nadzornik in je pridelen prosvetnemu oddelku v Ljubljani; na njegovo mesto je imenovan Josip Novak, bivši sreski šolski nadzornik v Kočevju.

22. Za gerenta Mestne hranilnice ljubljanske je imenovan Anton Vrtovec, uradnik Gospodarske banke.

27. Semkaj je prispel svetovni šahovski mojster dr. Emanuel Lasker in je odigral z ljubljanskimi šahisti simulantko.

OCTOBER 1924

16. Umril je lekarnar Ubald pl. Trnkóczy, ljubljanski meščan. Po rodu Slovak je prišel 1872. leta kot 16letni mladenič v Ljubljano. Izučil se je lekarništva, in ko je odprl svojo lekarno, je kmalu zaslovel po vsej Sloveniji. Od l. 1901. dalje je bil v upravnem odboru Mestne hranilnice, kjer je bil 1908 izvoljen za podpredsednika, leto kasneje pa za predsednika in je ostal na čelu zavoda do 1922. Po njegovi zaslugi se je 1910 osnovala Zveza jugoslovanskih hranilnic. Od l. 1904. do 1922. je bil občinski svetovalec in se je udeleževal zlasti v finančnem in stavbnem odboru. Posebno velika pa je njegova zasluga pri pospeševanju tujkega prometa. Bil je med ustanovitelji Deželne zveze za tujski promet, kateri je bil dolgo predsednik, dokler ni postal zavod oficialna ustanova.

18. Dr. Franc Sergij Košmerl, ameriški državljani in odvetnik ter profesor rimskega prava v Chicagu, je daroval 100.000 Din za študijsko ustanovo za dva slovenska srednješolca. Ustanova je naložena v Mestni hranilnici in jo upravlja mestna občina.

Ob Aškerčevi ulici so pri kopanju temeljev za poslopje Derendove konfekcijske tvornice naleteli na ostanke zidovja stare rimske hiše; temelj je nizek in je zgrajen iz podobnega kamnja kakor rimski zid na Mirju. Med drugimi so izkopali tudi več školjk, masivno bronasto držalo za nož ter srebrno žličico, nadalje velik bronast novc z glavo cesarja Klavdija z napisom »Claudius Caesar«, na drugi strani pa je alegorija z napisom »Augusta Libertas«.

23. V mestni posvetovalnici se je vršil pod vodstvom Antona Kristana ustanovni občni zbor stavbne zadruge »Stan in dom«. (Kristanova slika v »Kroniki« 1934, str. 71.)

30. Italijanska vlada je ustanovila v Ljubljani generalni konzulat.

NOVEMBER 1924

5. Slovesno je bila otvorjena Centralna železničarska ambulanca v poslopju na Gosposvetki cesti.

6. Nikola Pašić je sestavil vlado nacionalnega bloka, v kateri je edini Slovenec dr. Gregor Žerjav, minister za šume in rude. (Slika v »Kroniki« 1934, str. 74.)

7. Velika župana Teodor Šporn v Ljubljani in dr. Vodopivec v Mariboru sta bila brzojavno razrešena svojih dolžnosti. Šporn je izročil svoje agende načelniku Kremenški. Minister trgovine in industrije je brzojavno odstavil gerentski svet Mestne hranilnice ljubljanske. Novi gerent je spet Robert Kollmann. Finančno ministrstvo je dovolilo ljubljanski borzi trgovino z valutami in devizami.

8. S kraljevim ukazom se razpušča parlament in se razpisujejo nove volitve za 8. februar 1925. Novi veliki župan dr. Vilko Baltič je prevzel svoje mesto.

10. Veliki župan je odstavil dosedanjšega komisarja pri Kmetijski družbi prof. Jarca ter imenoval za komisarja referenta pri kmetijskem oddelku dr. Spiller-Muysa. — Nadalje je odstavil gerenta mestne občine ljubljanske

Ubald Trnkoczy

dr. Periča ter imenoval gerentski svet, ki ga sestavljajo dr. Dinko Puc, Josip Turk ter Anton Likozar.

11. »Narodni dnevnik«, glasilo slovenskih radikalov, je prenehal izhajati.

12. Veliki župan je dovolil mestni občini najem posojila 1,270.000 Din za zidavo stanovanjskih hiš s 25 stanovanji za uslužbence električne cestne železnice.

16. Narodno gledališče je priredilo ob sodelovanju društva prijateljev poljskega naroda matinejo ob prevozu Sienkiewiczewih zemskih ostankov v domovino. Poleg ostalih gostov sta prireditvi prisostvovala minister Okiencki, poljski poslanik v Beogradu, in baron Himmelstjerna, poljski generalni konzul v Zagrebu.

18. Narodno gledališče je uprizorilo v proslavo 60-letnice življenja in 40-letnice književnega dela Branislava Nušiča njegovo veseloigro »Sumljiva oseba«. Avtor je bil navzoč.

19. Umril je Anton Luckmann, industrijec in hišni posestnik, soustanovitelj Kranjske stavbne družbe, mestne plinarne ter v družbi z Bambergom tudi tvornice za klej v Ljubljani.

23. V Jakopičevem paviljonu je bila otvorjena XXXI. umetnostna razstava s 158 deli tehle slikarjev: Bulovčeve, Jakopiča, Jame, Klemenčiča, Kobilce, Napotnika, Sodnik-Zupančeve, Šantla, Vavpotiča Ivana in Bruna, Vesela, Zajca in Zupana. — Otvorjena je bila nova strokovna obrtno nadaljevalna šola za tiskarski naraščaj.

DECEMBER 1924

1. Nocoj je bila slavnostna premiera župančičeve »Veronike Deseniške«.

3. V unionski dvorani je bil prirejen v prid Jugoslovanski matici prvi javni radio-koncert.

6. V kleti zavoda za meteorologijo in geodinamiko v Dvorcu sta bila postavljena dva aparata za merjenje potresov.

11. Opera je uprizorila v proslavo 70-letnice slovenskega rojaka skladatelja Fr. S. Vilharja njegovo »Lopudsko sirotico«. Avtor je bil navzoč.

13. Univerza je slovesno proslavila 5-letnico svojega obstoja.

16. Trgovinski minister je odredil likvidacijo oddelka za trgovino in industrijo v Ljubljani.

19. Po podatkih stanovanjskega urada je v Ljubljani približno 300 rodbin brez primernih stanovanj, ker stanujejo po kletah, podstrešjih in vagonih.

25. V Mariboru je umrl slovenski skladatelj Viktor Parma. Pokopan je bil v Ljubljani dne 29. decembra.

28. Umril je Jakob Hren, sodni svetnik v pokoju, nekdanji državni in deželni poslanec (1885—1890 v kočevskem okraju). 1887 je izposloval prvo državno podporo ljubljanski Glasbeni matici.